

LXVI.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov sigtende til at fremme Lehn's, Stamhuses og Fideicommissgodsers Overgang til fri Grundeigendom.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 6te Mai 1870.)

Som bekjendt, blev der i forrige Rigsdags-samling af de samme Medlemmer, fra hvilke nærværende Forslag er fremkommet, indbragt et Lovforslag om den samme Gjenstand*), til hvis Behandling der blev nedsat et Udvalg. Dette afgav Betænkning**), men Sagen kom ikke til 2den Behandling, da Samlingen kort efter blev sluttet. Det nu foreliggende Lovforslag er bygget paa samme Grundlag som det tidligere, medens det dog paa mange enkelte Punkter har optaget de af Udvalget eller dets Fleertal ifjor foreslaaede Endringer. Det tilstræber ligesom det forrige Udskift ikke at høre Majoratsbaandet, men at overføre det fra Grundejerne paa en tilsvarende Capital, og denne Overførelse paabyder det ikke, men til-lader den. Det nærværende Udvalg er nu med det forrige enigt i, at Grundlovens Bud ikke med Sikkerhed kan siges at gaae ud paa noget Videregaaende end det, som det fore-liggende Forslag medfører, og man undervur-derer ikke den anbefaling for Forslaget, som ligger deri, at det er en Udførelse af en utvivlsom Grundlovsforordning. Men, forsaavidt man betragter det som Opgaven, ikke alene at tilvejebringe Noget, hvorved Grundloven maa erkjendes at være fyldstgjort paa en loyal Maade, men ogsaa virkelig at fjerne de Ulemper,

der knytte sig til Majoratsvæsenet; lader der sig efter Fleertallets Anskuelse gjøre navnlig tvende Indvendinger mod den Maade, hvorpaa Forslaget har stillet sig til Opgaven. Deels er det at befrygte, at en paa dette Grundlag bygget Lov ikke vil blive benyttet i noget synderligt Omfang, deels vilde den ialfald, selv om den kom til nok saa megen praktisk Anvendelse, kun ramme den ene Side af Sagen, Grundejernes Baandlægning, men, idet den i Stedet derfor sætter en anden Baandlægning, ikke berøre den anden Side, den ulige Arvedeling, paa hvilken nogle Medlemmer af Udvalget læg-ge ligesaa stor eller større Vægt. Fleer-tallet har derfor meent at burde under-kaaste det Spørgsmaal en fornyet Drøftelse, om der ikke kunde aabnes Udgang for en fuld-stændig Løsning af Majoratsbaandet, saaledes at Lehnset eller Fideicommisset om kortere eller længere Tid enten gik eller dog kunde gaae over til fri Grundeigendom. De Indvendinger, som kunne ventes reiste herimod, ere af en ganske anden Art end de, der kunne rettes mod det foreliggende Forslag; de gaae nemlig ud paa at bestride en saadan Foranstaltning's Nødvæn-dighed. Idet man nemlig fastholder Crec-tionsbrevene som Grundlaget for Lehnene og Stamhusene og betragter disse som confirme-rede testamentariske Bestemmelser, gjør man gjældende, at Staten ikke uden at træde begrun-dede og af den selv bekræftede Retligheder for

*) Rigsdagstidende Tillæg A. Sp. 1821 ff.

**) Rigsdagstidende Tillæg B. Sp. 913 ff.